

Mánfa Község Polgármesterétől
7304 Mánfa, Fábian B. u. 58. sz.
Tel.: 72/482-145, 72/581-349
e-mail: pghiv@manfa.hu

ELŐTERJESZTÉS

Az előterjesztés tárgya: A Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás Tanácsa által elfogadott határozatok jóváhagyása

A Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás (a továbbiakban: Társulás) Tanácsa 2020. szeptember 29. napján tartott ülést, melyen a napirendi pontok tárgyalását követően elfogadásra kerültek az alábbi határozatok:

31/2020. (IX.29.) sz. Tct. határozat - A Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás 2020. évi költségvetés módosításának határozat tervezete

32/2020. (IX.29.) sz. Tct. határozat - A Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás Szilvási Bölcsőde szakmai programjának elfogadása

A határozat kivonatok az előterjesztés 1. számú mellékletét képezik.

A Társulás Tanács ülésein elfogadott határozatokat a tagönkormányzatok képviselő-testületeinek utólagosan jóvá kell hagynia. A 478/2020. (XI.3.) sz. Korm.rendelettel kihirdetett veszélyhelyzetre tekintettel, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében meghatározottak szerint a képviselő-testület hatáskörét a polgármester gyakorolja.

Fentiek alapján a határozat-tervezetben foglalt döntést kívánom meghozni.

Határozati javaslat:

A 478/2020. (XI.3.) Korm.rendelettel kihirdetett veszélyhelyzetre tekintettel a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében biztosított jogkörömben, Mánfa Község Önkormányzat Képviselő-testületének hatáskörében eljárva az alábbi határozatot hozom:

1. Az Önkormányzat a Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás Tanácsának 2020. szeptember 29. napján hozott 31-32/2020. (IX.29.) számú határozatait utólagosan jóváhagyja.

Határidő: értelem szerint
Felelős: Takács Zsolt polgármester

Mánfa, 2020. november 24.

Takács Zsolt
polgármester

Komlói Kistérség
Többcélú Önkormányzati Társulás
7300 Komló, Városház tér 3.
Tel: 72/584-000 e-mail: tarsulas@komlo.hu

HATÁROZATI KIVONAT

Tárgy: A Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás 2020. évi költségvetés módosításának határozat tervezete

31/2020. (IX.29.) sz. Tct. határozat

A Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás 2020. évi módosított bevételei és kiadásai:

1. A Társulási Tanács a Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás 2020. évi módosított költségvetését az alábbi tartalommal állapítja meg (I. számú melléklet):

az összes bevételt **1 164 608 510,- Ft-ban,**

Ebből:

működési célú **1 109 559 435,- Ft,**
felhalmozási célú **55 049 075,- Ft .**

az összes kiadást **1 164 608 510,- Ft-ban**

állapítja meg.

Ebből:

A működési célú kiadásokat **1 109 559 435,- Ft-ban,**
(II. számú melléklet)

- személyi juttatások 440 436 773,- Ft-ban
- a munkaadókat terhelő járulékokat 78 717 233,- Ft-ban,
- a dologi kiadások 166 272 230,- Ft-ban,
- az egyéb működési célú kiadásokat 424 133 199,- Ft-ban

állapítja meg.

A felhalmozási kiadásokat **55 049 075,- Ft-ban**
(III. számú melléklet)

-a beruházási kiadásokat 672 730,- Ft-ban,
-a felújításokat 51 673 145,- Ft-ban,

- az egyéb felhalmozási célú kiad.

2 703 200,- Ft-ban

állapítja meg.

A költségvetésben engedélyezett álláshelyek száma: 119,5 fő (VI. számú melléklet).

Ebből:

- a Komló Térségi Integrált Szociális Szolgáltató Központ álláshelyeinek száma: 64,0 fő
- a Komló Térségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolg. álláshelyeinek száma: 37,5 fő
- a Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás Szilvási Bölcsőde álláshelyeinek száma: 18,0 fő.

2. A Társulás 2020. évi költségvetésének összevont pénzügyi mérlegét az I. számú melléklet, működési célú bevételeinek és kiadásainak részmérlegét a II. számú melléklet, a felhalmozási célú részmérlegét a III. számú melléklet tartalmazza.
3. A bevételek és kiadások forrásonkénti megoszlását a IV. számú melléklet, illetve kiadási jogcímenkénti megoszlását az V. számú melléklet mutatja be.
4. A Társulás és a Szilvási Bölcsőde önállóan működő intézmény címenkénti kiadásainak és bevételeinek kormányzati funkcionkénti, ezen belül kiemelt fő előirányzatonkénti bemutatását a VI. számú melléklet tükrözi. A VI/a számú melléklet a tervezett előirányzatok jogcím csoportok szerinti megoszlását tükrözi.
5. A Komló Térségi Integrált Szociális Szolgáltató Központ kiadásainak és bevételeinek kormányzati funkcionkénti (jogcímenkénti) és kiemelt előirányzatonkénti bontását a települések (alcímek) szerinti megoszlásban mutatja be a VII/a számú melléklet. Tartalmazza az önkormányzatok által tervezendő működtetési hozzájárulások mértékét, a tevékenységenkénti engedélyezett álláshelyek számát.
6. A Komló Térségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat intézmény kiadásainak és bevételeinek kormányzati funkcionkénti és kiemelt előirányzatonkénti bontását a települések (alcímek) szerinti bontásban mutatja be a VII/b számú melléklet. Tartalmazza az önkormányzatok által tervezendő működtetési hozzájárulások mértékét, a tevékenységenkénti engedélyezett álláshelyek számát.
7. A Társulás 2020. évi normatív támogatásainak jogcímenkénti alakulásait a VIII. számú melléklet, a Komló Térségi Integrált Szociális Szolgáltató Központ, és a Komló Térségi Családsegítő-és Gyermekjóléti Szolgálat tevékenységeire lehívott normatívák településenkénti alakulását a IX. számú melléklet mutatja be. A Szilvási Bölcsőde normatíváinak jogcímenkénti, tevékenységenkénti megoszlását a X. számú melléklet tartalmazza. A normatívákat Komló Város Önkormányzat igényli, és adja át a Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulásnak.

8. A Társulás 2020. évi bevételi előirányzat-felhasználási ütemtervét a XI/a számú melléklet, a 2020. évi kiadások előirányzat-felhasználási ütemtervét a XI/b számú melléklet tükrözi.
9. A Társulás 2020. évi likviditási tervét a XII. számú melléklet tartalmazza.
10. A Társulás 2020. évi előirányzott tagdíj-, gyepmesteri tevékenység-, házi orvosi ügyeleti ellátás-, az önállóan működő intézmények költségvetéséhez tervezett önkormányzati működési hozzájárulások bevételeinek, önkormányzatok szerint megbontott, tervezett összegét a XIII. számú melléklet mutatja be.
11. A Társulás és hozzá rendelt költségvetési intézmények, kormányzati funkciók szerinti, és 2020. évi engedélyezett álláshelyenkénti bemutatását a VI. számú melléklet, településenkénti megoszlása a VII/a számú melléklet és a VII/b számú melléklet szerint alakul.

Az engedélyezett álláshelyek száma összesen 119,5 fő.
12. A Társulás 2020. évre vállalt Európai Uniók támogatással megvalósuló projektek bevételeit, kiadásait a XIV. számú mellékletben mutatjuk be.
13. A Társulás és a fenntartott intézményei 2020. évi módosított előirányzatainak rovatok szerinti megoszlását a XVI. számú melléklet tartalmazza.

Határidő: értelem szerint

Felelős: Jégl Zoltán elnök

**Tagönkormányzatok polgármesterei
Intézmények vezetői**

k.m.f.

**Jégl Zoltán
elnök**

Komlói Kistérség
Többcélú Önkormányzati Társulás
7300 Komló, Városház tér 3.
Tel: 72/584-000 e-mail: tarsulas@komlo.hu

HATÁROZATI KIVONAT

Tárgy: A Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás Szilvási Bölcsőde szakmai programjának elfogadása

32/2020. (IX.29.) sz. Tct. határozat

A Társulás Tanácsa - az elnök előterjesztésben, az illetékes bizottság véleményének figyelembevételével - a Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás Szilvási Bölcsőde szakmai programjának elfogadása tárgyú előterjesztést megvitatta és az alábbi határozatot hozza:

- 1.) A Társulás Tanácsa az 1. sz. melléklet szerinti tartalommal megismerte és elfogadja a Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás Szilvási Bölcsőde szakmai programját.

k.m.f.

Jégl Zoltán
elnök

Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás
Szilvási Bölcsőde 7300 Komló, Függetlenség u. 28.

Szakmai Program

Készítette:

Fehérné Potkováczy Anikó

**Az igazi nevelés nem szigorú büntetés és a
szerető engedékenység taktikáján múlik, hanem
mindenekelőtt a példán.**

A mintán!

Gyermekünkre elsősorban lényükkel hatunk.

Azzal, akik vagyunk!

Amit mondunk, kevés.

Egész lényünkkel nevelünk.

(Müller Péter)

Tartalomjegyzék

1.	<u>Bevezetés</u>	10
1.1	<u>A bölcsőde helye és szerepe a szociális ellátórendszerben</u>	10
1.2	<u>Az ellátási terület jellemzői</u>	10
1.3	<u>Szervezeti felépítés</u>	10
1.4	<u>Az intézmény célja, feladatai</u>	10
2	<u>A bölcsődei nevelés-gondozás</u>	11
2.1	<u>Tevékenységünk fő célja</u>	12
2.2	<u>A bölcsődei nevelés – gondozás alapelvei</u>	13
2.3	<u>Bölcsődénkben a nevelés – gondozás feladatai</u>	14
2.4	<u>A bölcsődei nevelés - gondozás főbb helyzetei</u>	15
3	<u>A bölcsődei élet megszervezése</u>	18
3.1	<u>Gyermekcsoportok szervezése</u>	18
3.2	<u>Kapcsolat a szülőkkel</u>	18
3.3	<u>Családlátogatás</u>	19
3.4	<u>Szülőcsoportos beszélgetések</u>	19
3.5	<u>A gyermekek beszoktatása (adaptáció) – szülővel történő fokozatos beszoktatás</u>	19
3.6	<u>„Saját gondozónő” - rendszer</u>	20
3.7	<u>Napirend</u>	20
3.8	<u>A bölcsőde rendezvényei, szervezett programok</u>	20
4	<u>Működéshez szükséges feltételek</u>	21
4.1	<u>Személyi feltételek</u>	21
4.2	<u>Tárgyi feltételek</u>	21
4.3	<u>Csoportszobák</u>	22
4.4	<u>Udvar</u>	22
4.5	<u>Tálalókonyha</u>	22
4.6	<u>Mosoda</u>	22
5	<u>Az ellátás igénybevétele módja</u>	22
5.1	<u>A gyermekek felvételének rendje</u>	22
5.2	<u>A bölcsőde nyitvatartási rendje:</u>	23
5.3	<u>A bölcsődei ellátás megszűnik:</u>	24
5.4	<u>Térítési díjak</u>	24
6	<u>A bölcsőde kapcsolatai más intézményekkel</u>	25
7	<u>Az intézmény szolgáltatásáról szóló tájékoztatás helyi módja</u>	25
8	<u>Érdekvédelem</u>	25
9	<u>A szakmai felkészültsége biztosításának módja, formái</u>	26
	<u>Záró rendelkezések</u>	27

Mellékletek

Intézmény főbb adatai

Intézmény neve:	Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás Szilvási Bölcsőde
Intézmény székhelye:	7300 Komló, Függetlenség u. 28.
Telefon/fax:	72/481-371
E-mail:	szilvasibolcsode1967@gmail.com
Az intézmény fenntartója:	Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati társulás
Az intézmény ellátási területe:	Komlói Kistérség területe
Férőhelyszám:	68 fő
Nyitvatartási idő:	5 ³⁰ – 17 óra (munkanapokon)
Az intézményvezetője:	Fehérné Potkovác Anikó
A szakmai program érvényessége:	2018-2023

1. Bevezetés

A bölcsőde helye és szerepe a szociális ellátórendszerben

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény rendelkezése szerint a bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás része, azon belül a gyermekek napközbeni ellátásának egyik formája. Olyan szolgáltató intézmény, amely az alapellátás keretében alaptevékenységként napközbeni ellátást nyújt a 3 éven aluli gyermekek számára.

Az ellátási terület jellemzői

A bölcsődénkbe jelentkezők elsősorban helyi lakosok, azonban az ellátási területbe tartozó kistérségi településekről is érkeznek hozzánk gyermekek. Mivel intézményünk a város egyetlen bölcsődéje, a város minden pontjáról, sokszor nagyon eltérő szociokulturális háttérrel érkeznek hozzánk a kisgyermekek. A bölcsőde esélyegyenlőséget biztosít a nehéz szociális háttérrel rendelkező családok és gyermekeik számára, fontos szerepet tölt be a szegénység okozta problémák kezelésében, segítséget jelent a családok számára a munkavállalás, a munkahely megtartásának tekintetében.

Munkánk alapelve, a gyermek szeretetén alapuló, a gyermeki jogokat tiszteletben tartó, gyermekközpontú nevelés.

Szervezeti felépítés

A Szilvási Bölcsőde 1967 óta több fennhatóság alatt, 2010 óta a Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás fenntartásában biztosítja a város bölcsődei ellátását. Intézményünk 68 férőhelyen, három gondozási egységre tagolódva 5 bölcsődei csoportban (Ficánka, Katica, Lepke, Napocska, Micimackó), várja a gyermekeket.

Területi elhelyezkedése szerint Komlón a Szilvási városrészben található. Az intézményben egységes szakmai elvárások érvényesülnek a nevelés - gondozás területén.

1967-ben épült, földszintes, szabadon álló, eredetileg is bölcsődének épült épület. Forgalmas úttól távol, mégis jól megközelíthető, csendes, nyugodt, környezetben, közvetlenül az óvoda és iskola szomszédságában helyezkedik el.

Az intézmény célja, feladatai

A bölcsőde feladata a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek nevelése – gondozása. A gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, nevelését, gondozását, foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei/nevelői munkavégzésük, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb okok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

A kisgyermekek intézményes nevelésének és gondozásának célja, hogy hozzájáruljon a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez. A gyermekek harmonikus fejlődésének érdekében törekszünk olyan családi, derűs, szeretetteljes, érzelmi biztonságot nyújtó környezetet biztosítani, mely az egyéni és az életkori sajátosságok figyelembevételével biztosítja a gyermeki személyiség kibontakoztatását. Mindezek a törekvések csak a szülővel szorosan együttműködve valósulhatnak meg.

Ez egy összetett, többértű feladat:

- Egyrészt megosztja a családokkal a gyermekneveléssel járó feladatokat annak érdekében, hogy az anya képezni tudja magát, munkát tudjon vállalni, így biztosítva a családi egzisztenciális biztonságát.
- Másrészt a kisgyermeknevelők magas szintű, naprakész szakmai tudással erősítik a szülőket szülői kompetenciájukban, segítséget nyújtanak gyermeknevelési tanácsokkal.
- Harmadrészt olyan gyermekek számára nyújt ellátást, gondozást, fejlesztést, akiknek ez a családjában nem, vagy csak részben biztosított.

Bölcsődénk mindezek mellett segítő szerepet tölt be a gyermekvédelemben is. Ez a jelenlét főként a prevenció és a hátrányok csökkentésének területén jelentős. A gyermekek alapvető joga, hogy egyenlő, elérhető segítséget kapjanak képességeik, készségeik kibontakoztatásához, családban történő nevelkedésükhöz. Kiemelten ügyelni kell arra, hogy a hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes gondozásban, nevelésben részesüljön a gyermek. Intézményünkben lehetőségünk nyílik az eltérő élethelyzetből induló gyermekek problémáinak lehető legkorábbi felismerésére, fejlesztésére, a nagyon korán jelentkező hátrányok mérséklésére a lemaradás csökkentése érdekében. Ebben segítségünkre van egy gyógypedagógus kolléga heti 2 órában.

Fontos feladatunknak tartjuk a gondjainkra bízott kisgyermekeknek a lehetőségeken belül minden segítséget megadni a hátrányok kompenzálásához, az egyéni bánásmód keretei között. A bölcsőde, mint a szocializáció másodlagos színtere, megfelelő közeg arra, hogy meleg, barátságos, biztonságot nyújtó légkörben, életkornak és fejlettségi szintnek megfelelő pedagógiai és pszichológiai irányelvek szerint, személyre szóló, differenciált bánásmóddal hozzájáruljon a gyermekek személyiségének kibontakoztatásához.

A bölcsődei nevelés-gondozás

Az intézményünkben folytatott szakmai munkát a Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja határozza meg. Az Alapprogram szemlélete szerint a bölcsődei nevelés középpontjában a gyermek és közvetett módon a gyermeket nevelő családok állnak. A bölcsődében dolgozó szakemberek a családra, mint komplex rendszerre tekintenek, melynek értelmében nem csak a kisgyermek nevelését-gondozását, hanem az egész család támogatását célozzák meg. A családban nevelkedő kisgyermek számára a családi nevelést segítve, napközbeni ellátás keretében a gyermek fizikai- és érzelmi biztonságának és jóllétének megteremtésével, feltétel nélküli szeretettel és elfogadással, a gyermek nemzeti/etnikai hovatartozásának tiszteletben tartásával, identitásának erősítésével, kompetenciájának figyelembevételével, tapasztalatszerzési lehetőség biztosításával, viselkedési minták nyújtásával elősegíteni a harmonikus fejlődést.

A hátrányos helyzetű, a szegény és a periférián élő családok gyermekei esetében a hátrányoknak és a következményeiknek enyhítésére törekvés.

A csoportban gondozható, nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek esetében pedig minél fiatalabb életkortól kezdve a gondozásba ágyazott fejlesztés formájában segíteni a rehabilitációt és a rehabilitációt. Mindezek segítik az egyenlő esélyekhez jutást, a társadalmi beilleszkedést.

Tevékenységünk fő célja

A gondjainkra bízott gyermekek biztonságban, egészséges, esztétikus, szeretetteljes, inger gazdag környezetben nevelkedjenek, a szülőktől távoltöltött időben is jól és otthonosan érezzék magukat.

Beszoktatás (adaptáció) során segítsük a gyermek mielőbbi beilleszkedését, alkalmazkodását az új környezethez, felnőttekhez, csoporttársakhoz. Az anyától való elszakadás próbára teszi a kötődés biztonságát, ezért a kisgyermeknevelők meleg, szeretetteljes odafordulással igyekeznek enyhíteni az anyai depriváció okozta tüneteken.

Családias, meleg, barátságos légkörben, személyre szóló, egyéni bánásmóddal járulunk hozzá a gyermekek személyiségének kibontakoztatásához. A szülőkkel együttműködve nyugodt, szeretetteljes légkörben, boldog, kiegyensúlyozott, egészséges testi és értelmi fejlettségű gyermekeket szeretnénk nevelni.

Változatos tevékenységet biztosítunk a gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára építve, melyen keresztül tapasztalatokat szerezhetnek önmagukról, tárgyi-természeti és társadalmi környezetünkről.

Mindezt nem direkt tanítással, hanem példamutatással, indirekt neveléssel kívánjuk elérni. Ebben az életkorban a tanulás az egész nap folyamán a kisgyermeknevelő és a gyermek közös tevékenysége közben történik.

Ebben az életkorban kezdenek kialakulni a gyermek szokásai, készségei, tapasztalatokat szerez, megfigyel, feladatokat old meg. Kérdez, válaszol, verset, mondókákat, éneket, játékot tanul. A játékok mennyisége, minősége, milyensége alkalmazkodik a korosztályhoz, melynek segítségével a játék öröm forrássá válik számukra.

Az utóbbi években, intézményünkben is egyre nő az eltérő fejlődésmenetű gyermekek száma. Szükségünk lenne szakember iránymutatására a velük való foglalkozáshoz. Hiszen tudjuk, hogy a bölcsőde alkalmas a korai fejlesztésre, mert nagyon jó szocializációs színtér.

Ezért, minden olyan gyermeknél, ahol a testi, idegrendszeri, lelki és cselekvésbeli tulajdonságok területén akadályozottság, elmaradás áll fenn, különleges bánásmódot tesz szükségessé. Ezért fontosnak tartjuk a korai beavatkozást, a korai fejlesztést. Célunk lenne, hogy támogassuk és segítséget nyújtsunk a családnak:

- egy jobb életminőség lehetőségének megteremtésében,
- a társadalom és egyén terheinek a csökkentésében,
- a különböző tünetek súlyosbodásának, illetve újak kialakulásának megelőzésében,
- a lehető legtökéletesebben beilleszteni a sérült gyermeket az épek közösségébe.

A családi nevelést kiegészíti a bölcsődei nevelés, ezért fontosnak tartjuk a családokkal történő szoros együttműködést.

Ahhoz, hogy a szülő a munkahelyén lévő magas elvárásoknak meg tudjon felelni, nyugodtnak kell lennie a tekintetben, hogy gyermeke jó kezekben, biztonságban van. A bizalom kialakulásának azonban alapfeltétele az őszinte, partneri kapcsolat megléte a szülők és a bölcsőde között, amire fokozottan törekszünk.

A szülőkkel való kapcsolat kialakításában jelentős szerepet játszik, hogy a kisgyermeknevelő feltétel nélkül elfogadja, empátiával forduljon a szülők felé, és erősítse őket szülői szerepkörükben.

A kisgyermeknevelő személyisége nem csak a gyermek, hanem a szülő számára is minta lehet, kihat a szülők gondolkodására, viselkedésére és nevelési elveire is.

Segítő szándékkal, készségesen állunk a szülők rendelkezésére, igény esetén akár munkaidő után is elérhetőek vagyunk (telefonos vagy személyes információ esetében) számukra.

A bölcsődei nevelés – gondozás alapelvei

A családi nevelés elsődlegességének tisztelete

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. A bölcsőde a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és lehetőség szerint erősítve vesz részt a gyermekek gondozásában, nevelésében, illetve szükség esetén lehetőségeihez mérten törekedve a családi nevelés hiányosságainak kompenzálására, korrigálására. Mindezek értelmében fontos tehát a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsőde életébe.

A gyermeki személyiség tiszteletének elve

A gyermeket – mint fejlődő személyiséget – a kisebb körű kompetenciából fakadó nagyobb segítségigénye/ráutaltsága miatt különleges védelem illeti meg. A bölcsődei nevelés – gondozás érték közvetítő és értékteremtő folyamat, amely a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul, az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok tiszteletben tartásával.

A nevelés – gondozás egységének elve

A gondozás és nevelés elválaszthatatlan egységet alkotnak. A nevelés tágabb, a gondozás szűkebb fogalom: a gondozás minden helyzetében nevelés is folyik, a nevelés helyzeti, lehetőségei azonban nem korlátozódnak a gondozási helyzetekre.

Az egyéni bánásmód elve

A gyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a felnőtt őszinte érdeklődése, figyelme, megbecsülése, a kompetenciájának elismerésén alapuló választási lehetőség biztosítása az egyes élethelyzetekben, a pozitív megnyilvánulások támogatása, megerősítése, elismerése. A kisgyermeknevelő meleg, szeretetteljes odafordulással, a megfelelő környezet kialakításával, a gyermek életkori- és egyéni sajátosságait, fejlettségét, pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, hangulatát figyelembe véve segíti a gyermek fejlődését. Fontos, hogy a kisgyermeknevelő elfogadja, tiszteletben tartsa a gyermek vallási, nemzetiségi, etnikai, kulturális stb. hovatartozását, és lehetőség szerint segítse az identitástudat kialakulását, fejlődését. Segítse a saját és más kultúra, a hagyományok megismerését és tiszteletben tartását.

A biztonság és a stabilitás elve

A gyermek személyi- és tárgyi környezetének állandósága („saját” gondozónő-rendszer, felmenőrendszer, csoport- és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához.

A gyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új megismerését, a szokások kialakulását.

A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét.

A gyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új megismerését, a szokások kialakulását.

Az aktivitás, az önállóság segítésének elve

A gyermek ösztönzése, megnyilvánulásainak elismerő, támogató, az igényekhez igazodó segítése, az önállóság és az aktivitás tevékenység – specifikusságának, fizikai és pszichés állapottól függésének elfogadása, a gyermek felé irányuló szeretet, elfogadás és empátia fokozzák az aktivitást és az önállóság iránti vágyat.

A biztonságos és tevékenységre motiváló személyi és tárgyi környezet megteremtése, a próbálkozásokhoz elegendő idő biztosítása, a gyermek meghallgatása, véleményének figyelembevétele, a kompetenciájának megfelelő mértékű döntési lehetőség biztosítása bölcsődei nevelés – gondozás egyik kiemelt feladata. A gyermek ösztönzése, megnyilvánulásainak elismerő, támogató, az igényekhez igazodó segítése, a gyermek felé irányuló szeretet, az elfogadás és empátia fokozzák az aktivitást és az önállóság iránti vágyat.

A kisgyermeknevelő az élményszerzés lehetőségének biztosításával, saját példamutatásával, az egyes élethelyzeteknek a gyermek számára átláthatóvá, befogadóvá, kezelhetővé tételével, a tapasztalatok feldolgozásának segítségével, az egyes viselkedésformákkal való próbálkozások bátorításával segíti a tanulást.

Az egységes nevelő hatások elve

A nevelés érték közvetítés és értékteremtés egyben. Eredményessége érdekében fontos, hogy a gyermekkel foglalkozó felnőttek – a közöttük lévő személyiségbeli különbségek tiszteletben tartásával – a gyermek elfogadásában, a kompetenciájának és pillanatnyi szükségleteinek megfelelő fizikai és érzelmi biztonság és szeretetteljes gondoskodás nyújtásában, öntevékenységének biztosításában egyetértsenek, az alapvető értékek, erkölcsi normák és célok tekintetében nézeteiket egyeztessék, nevelői gyakorlatukat egymáshoz közelítsék.

Bölcsődénkben a nevelés – gondozás feladatai

A gyermekjóléti alapellátás részeként 20 hetes kortól – a bölcsődében 3 éves korig, a gyermekek napközbeni ellátása, szakszerű gondozása –nevelése, az egészséges, biztonságos környezet megteremtése.

Az intézményes szocializáció első színtere a bölcsődei gondozás, nevelés. A gyermek a saját családjában nevelkedik, a bölcsőde segítséget nyújt számára testi és pszichés szükségleteinek kielégítéséhez, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődéséhez, a megfelelő viselkedésformák elsajátításához, a helyes (higiénés és kulturhigiénés) szokások kialakításához – az egészséges személyiségfejlődéshez, hátrányos helyzetű gyermekek esetén a hátrányok csökkentéséhez.

Kisgyermekkorban alakulnak ki a gyermek alapvető jellemvonásai, külvilághoz való viszonya, érzelmi és akaratni élet fontosabb jegyei, tehát ennek az életszakasznak döntő jelentősége van.

Fontosnak tartjuk a gyermeki érdeklődés kialakulásának és fenntartásának segítését, a kommunikációhoz. Azt szeretnénk, hogy a kisgyermek úgy szocializálódjon, hogy a meghitt beszélgetés szokássá váljon a családban és a családon kívül is, hogy a kommunikatív képességének fejlődését elősegítsük. A későbbiek folyamán ne alakuljon ki kapcsolati zavar, mert a bizalmon alapuló jó kapcsolatnak az alapfeltétele a meghallgatás, a beszélgetés kezdeményezése, az értő figyelem és kérdezés. A szocializációs problémával küzdő, lassabban fejlődő gyermekek (hátrányos helyzetű, elhanyagolt) segítését. Önálló aktivitásuk és kreativitásuk támogatásáról, önkifejezési lehetőségeik megteremtéséről is gondoskodnunk kell.

A napi gondozási folyamat során az alábbiakat biztosítjuk a kisgyermek számára:

- koruknak megfelelő mennyiségi és minőségi étkeztetés
- pihenés, játék
- mozgásfejlesztés
- kreatív kézművesség
- zenés-mesés foglalkozások

Munkánk alapelve: a gyermek szeretetén alapuló, a gyermeki jogokat tiszteletben tartó gyermekközpontú nevelés.

Kisgyermeknevelőink személyre szóló bánásmóddal, a gyermekek egyéni sajátosságaihoz, igényeihez, fejlettségéhez igazodó neveléssel és gondozással nevelnek.

Fontosnak tartjuk a szülőkkel való partneri kapcsolat kialakítását, segítő szándékkal, készségesen állunk a szülők rendelkezésére. Igény esetén gondozónőink munkaidő után is elérhetőek személyes vagy telefonos információ kérés esetén.

Célunk az általunk gondozott gyermekek világképét gazdagítani, ismereteiket tágítani, tapasztalataikat bővíteni, a bizalmon és elfogadáson alapuló társas kapcsolatok alakulásának alakulását, az empátia és a tolerancia fejlődését segíteni, mert ezáltal válnak érzelmileg gazdag, nyitott kreatív és érdeklődő személyiséggé.

Gondozó – nevelő munkánk során kiemelt figyelmet fordítunk a megismerési folyamatok fejlődésének segítésére, változatos tevékenységeken keresztül.

A nevelés minden területén a játék az elsődleges és a legkiemelkedőbb tevékenység. A leghatékonyabb és a legörömtelibb tanulásnak azt tartjuk, ami a játékon keresztül valósul meg, és ami a saját ismeretszerzésen alapul. A játék természetes viselkedése és fő tevékenysége a gyermeknek. Örömet leli benne, vágyait, törekvéseit valósítja meg.

Piaget: „a gyermek nem azért játszik, mert kedve van játszani, hanem mert a gondolkodásformája játékos.”

A bölcsődei nevelés - gondozás főbb helyzetei

A nevelés – gondozás valamennyi helyzetének célja a gyermek testi – lelki harmóniájának elősegítése. A nevelés – gondozás valamennyi helyzetében lehetőséget kell biztosítani a kisgyermek számára ahhoz, hogy érdeklődésének, pillanatnyi pszichés szükségleteinek megfelelően ismerkedhessen személyi- és tárgyi környezetével, úgy, hogy viselkedési mintát és segítséget kapjon optimális fejlődéséhez és szocializációjához. A gondozás (testi szükségletek kielégítése) és a játék a bölcsődei élet egyenrangúan fontos helyzetei, melyekben lényeges a gyermek szabad aktivitás iránti igényének és kompetencia érzésének erősítése.

A bölcsődei élet legyen élvezetes, részvételre motiváló, jórészt tapasztalatszerzésre épülő tanulási élményeket biztosító, társas közegbe zajló, interakciót ösztönző. A gyermekek számára biztosítani kell, hogy koruknak és fejlettségüknek megfelelően vegyenek részt az egyes élethelyzetek, tevékenységek előkészítésében, kiválasztásában, alakításában.

Valamennyi tevékenység, élethelyzet alakításának módszertani alapja a gyermek pozitív önértékelésének erősítése és a különböző faji, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, valamint fizikai és mentális képességbeli különbözőségeket tiszteletének kialakítása.

Gondozás

Bensőséges interakciós helyzet kisgyermeknevelő és gyermek között, melynek elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése.

A személyes és szociális kompetencia kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek csecsemőkortól kezdve aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben, lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a gondozónő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. Sikeres próbálkozásait a felnőtt megerősítéssel, dicsérrel jutalmazza (ez növeli az együttműködési kedvet), a sikertelenségért viszont nem kap elmarasztalást. Lényeges az elegendő idő biztosítása, mivel az egyes mozzanatok megtanulása hosszú gyakorlást igényel. A felnőttel való kommunikáció érzelmi töltése a gondozónőnek a gyermekről adott jelzései kihatnak az önelfogadásra, a személyiség egészséges alakulására.

A gondozás jelentős mértékben befolyásolja a szokáskialakítást és az önállósodást.

Testápolás, higiéniai szokások: Ismerkedjenek meg a testápolási teendőkkel, a tisztálkodáshoz szükséges eszközökkel. Ismerjék a tisztálkodás sorrendiségét. Segítséggel mossanak kezet, használják jellel ellátott törölközőjüket. Ismerjék a papírzsebkendő használatát és segítséggel használják azt.

Öltözködés: Ismerjék fel saját ruhájukat, cipőjüket. Próbálkozzanak az öltözködéssel. Ruhájukat próbálják segítséggel ki - és begombolni, le - és felvenni.

Étkezés: Ismerjék és használják helyesen az étkezéshez szükséges tárgyakat (evőeszköz, pohár, szalvéta). Ismerkedjenek meg a kulturált étkezés szokásaival, szabályaival.

Játék

A kisgyermekkor legfontosabb tevékenysége, amely segíti a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, az érzelmi, az értelmi és a szociális fejlődést. Játék során ismerkedik önmagával, mozgásával, cselekedeteinek hatásával, a körülötte lévő tárgyakkal. Élvezi a mozgást, a megismerést, fejlődik beszéde, gondolkodása, képzelete, problémamegoldó képessége, kreativitása, a társas együttlét (szülő, testvér, kortárs, más felnőtt) során alakul, fejlődik szociális képessége. Tehát mozog, tapasztal, gyakorol, próbára teszi képességeit.

A játékot kísérő pozitív érzelmek, közlési vágyat ébresztenek, ezáltal fokozódik a gyerekek beszédkedve. A játékban válnak közelivé és elfogadhatóvá a viselkedési szabályok. A kisgyermek érzelmi élete a tapasztalások útján gazdagodik. Saját élményei az érzelmek megismerését, átélését teszik lehetővé. A pozitív érzelmek: az öröm, a meglepetés, a nyugalom és a szeretet arra ösztönzik, hogy az eseményeket, melyekből ezek az érzelmek fakadtak megismételje. Játékaiban szívesen játssza el azokat a pillanatokat, melyek jó érzéssel töltötték el. A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet. A gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti.

Mondóka, ének

A gyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodó játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítik a hagyományok megismerését és továbbélését. A személyes kapcsolatban, játék helyzetben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket keltenek, örömeleményt, érzelmi biztonságot adnak a gyermeknek. Az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei

emlékezetet. Érzelmi alapon segítik az anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését, hozzájárulnak a kisgyermek lelki egészségéhez, valamint a csoportban a derűs, barátságos légkör megteremtéséhez.

Vers, mese

Nagy hatással van a kisgyermek érzelmi-, értelmi-, (ezen belül a beszéd, a gondolkodás, az emlékezet, a képzelet) és szociális fejlődésére. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. A verselés, mesélés, képeskönyv nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így a gyermek számára alapvető érzelmi biztonság egyszerre feltétel és eredmény. A gyermek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, amelyeknek megszerzésére más helyzetekben nincs lehetősége. Fejlődik emberismerete, a főhőssel való azonosulás fejleszti empátiáját, gazdagodik szókinccse. A mese segíti az optimista életfilozófia és az önálló véleményalkotás alakulását.

A bölcsődében a népi és az irodalmi műveknek egyaránt helye van.

A helyzetek alakítását, alakulását a gyermekek pillanatnyi érzelmi állapota és ebből fakadó igényei befolyásolják elsősorban.

Alkotó tevékenységek

Az öröm forrása maga a tevékenység – az érzelmek feldolgozása és kifejezése, az önkifejezés, az alkotás – nem az eredmény. A kisgyermeknevelő a feltételek biztosításával, az egyes technikák megmutatásával, a gyermek pillanatnyi igényeinek megfelelő technikai segítséssel, az alkotókedv ébren tartásával, a gyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével, megőrzésével segítheti az alkotó tevékenységek iránti érdeklődést és a személyiségfejlődésre gyakorolt hatások érvényesülését.

Egyéb tevékenységek

Ezek a tevékenységek valamilyen élethelyzethez közös előkészítéséhez és megoldásához, az egymásról és a környezet szépségéről való gondoskodáshoz kapcsolódnak (gyümölcsnap előkészítése, falevelgyűjtés, viráglocsolás...). Az öröm forrásai az együtteség, a közös munkálkodás és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése. A gyermekek bármikor bekapcsolódhatnak, és bármikor kiléphetnek, az önkéntesség nagyon fontos.

Mozgás

Csecsemő- és kisgyermekkorban a mozgás alapvető formái alakulnak ki, fejlődnek. A mozgásigény rendkívül nagy, az egészséges gyermek örömmel gyakorolja a mozgást. Mind a szobában, mind az udvaron biztosítani kell a gyermekek számára minél nagyobb mozgásteret, mozgásfejlesztő játékokat, melyek használata során gyakorolják a gyermekek az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgás koordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk. A játékeszközök szerepe az érdeklődés felkeltése, a mozgás aktivitás fenntartása. Fontos szempont, hogy a környezet balesetmentes legyen, a veszélyforrásokat kiküszöböljük. A nagymozgásos játékokra a szabadban, udvaron, teraszon több lehetőség adott, mint a szobában. A szobai játékok sokféleségük folytán a kéz finommozgását és a nagymozgásokat is fejlesztik. A szobában is szükségesek nagymozgásos játékok.

Tanulás

A teljesítményelváráshoz kötött, erőltetett ismeretgyarapításnak a bölcsődében nincs helye.

A bölcsődei nevelés – gondozás területén a tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük: minden olyan tapasztalat- és/vagy információszerzési folyamat tanulás, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben és/vagy a gondolkodásban. A tanulás a gyermek korából és fejlettségéből adódó tevékenység, illetve tevékenységbe ágyazottan történik. A tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés.

A kisgyermekkor tanulás színterei a természetes a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és kommunikáció. A tanulás formái: utánzás, spontán játékos tapasztalatszerzés, a gondozónő – gyermek interakcióból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás.

A beszéd a kisgyermekkor tanulás nagyon fontos eleme. A kommunikatív képességek fejlődésének feltételei biztonságos és támogató környezetben zajló felnőtt – gyermek és gyermek – gyermek interakciók. Figyelembe kell venni azoknak a gyermekeknek a nyelvi szükségleteit, akiknek más az anyanyelvük, mint a nemzeti nyelv.

A bölcsődei élet megszervezése

Gyermekcsoportok szervezése

A bölcsődei gyermekcsoport létszámát a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 40. §. (2) bekezdése határozza meg. Ennél magasabb létszám szakmailag nem fogadható el.

Eszerint egy bölcsődei csoportban kétéves kor alatt legfeljebb 12 gyermek, ha valamennyi gyermek betöltötte a második életévét, legfeljebb 14 gyermek nevelhető, gondozható. A gyermek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabba a gyermekcsoportba jár. A csoportok szervezése során biztosítani kell, hogy a gyermek bölcsődébe járásának időtartama alatt ugyanabba a csoportba járjon, a gondozónők személyi állandósága is biztosítva legyen, valamint lehetőség szerint korcsoportokra osztva, közel azonos korú gyermekek kerüljenek egy szobába.

Kapcsolat a szülőkkel

A bölcsődei nevelés – gondozás a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. A családi és a bölcsődei nevelés – gondozás összhangja, a szülők és a gondozónők közötti partneri kapcsolat kialakítása elengedhetetlen feltétele a gyermek harmonikus fejlődésének.

A szülők és a kisgyermeknevelők folyamatosan, kölcsönösen tájékoztatják egymást a gyermek fejlődéséről, ez alapvető fontosságú a személyre szóló bölcsődei gondozás-nevelés kialakításában, és a családokat is segíti a gyermek nevelésében.

A tájékoztatás mindig őszinte, hiteles, személyes hangvétellű, az érintettek személyiségi jogait tiszteletben tartó.

A kapcsolattartásnak, tájékoztatásnak több formája van. Ezek a következők:

- beszélgetés érkezéskor és hazamenetelkor
- szülői értekezletek: hagyományos értekezletek, szülőcsoportos megbeszélések
- családlátogatás
- hirdetőtábla
- napló
- nyílt napok
- időpont-egyeztetés utáni egyéni beszélgetések

- szervezett programok

Mivel mindegyik más-más szerepet tölt be, ezért célszerű minél többet alkalmazni közülük.

Családlátogatás

Célja: a leendő bölcsődés kisgyermekkel és a család tagjaival való kapcsolatfelvétel, a gyermeknek otthoni környezetben való megismerése. Az első látogatásra lehetőség szerint a beszoktatás megkezdése előtt kerüljön sor. A családi élet az emberek intim szférájához tartozik, ezért a családlátogatás lehetőségének ajánlásakor, az időpont megválasztásakor, a családlátogatás alatt és után a család kívánságait mindenekfelett tiszteletben kell tartani.

Szülőcsoportos beszélgetések

Tematikus beszélgetés a csoport gondozónőinek vezetésével a csoportba járó gyermekek szüleit foglalkoztató nevelési témáról. A problémák megosztása, egymás meghallgatása segíti a szülői kompetenciaérzés megtartását, erősítését.

A gyermekek beszoktatása (adaptáció) – szülővel történő fokozatos beszoktatás

A szülővel történő fokozatos beszoktatás módszerének bevezetése, a gondozó-nevelő munka egyik fontos feladatát, a családdal való együttműködést helyezi előtérbe.

Az anya vagy apa jelenléte biztonságot ad a kisgyermeknek, és megkönnyíti az új környezethez való alkalmazkodását. A kisgyermek és a kisgyermeknevelő között fokozatosan kialakuló érzelmi kötődés segíti a gyermeket új környezetének elfogadásában, jelentősen megkönnyíti a beilleszkedést a közösségbe, csökkenti az adaptáció során fellépő negatív tüneteket (pl.: étvágytalanság, súlyosés, nyugtalanság, sírás, tiltakozás, alvászavar stb.)

A szülővel történő fokozatos beszoktatás módszerének feltételei:

- a bölcsődevezető, a kisgyermeknevelő, illetve az ellátást nyújtó személy korrekt tájékoztatással teremtsen meg az együttműködés feltételeit,
- a szülő részéről a módszer elfogadása, és együttműködő részvétele,
- a beszoktatás időtartama a gyermek alkalmazkodásának segítése érdekében legalább két hét legyen,
- a beszoktatás első hetében a szülővel együtt, a második héten már a szülő állandó jelenléte nélkül, de rövidebb és fokozatosan emelt idővel történjen,
- a beszoktatás első hetében úgy kell a beszoktatási időt alakítani, hogy az anya gyermekével valamennyi gondozási műveletet elvégezhesse és a kisgyermeknevelő ezeket megfigyelhesse,
- a gyermek együttműködésétől függően a gondozónő az első napokban is kísérletet tehet egy-egy gondozási művelet elvégzésére az anya jelenlétében (kínálás, orrtörítés),
- a harmadik-negyedik naptól a kisgyermeknevelő fokozatosan veszi át az anyától a gondozási műveleteket,
- a gyermek ébrenléti ideje alatt az anya rövidebb-hosszabb ideig távozhat a csoportszobából,
- az alvás jelenti a beszoktatás ideje alatt a legnagyobb nehézséget, ezért az anya még a második hét végéig is tartózkodjon a bölcsődében az altatás ideje alatt, illetve az ébredés várható időpontjában,
- célszerű beszoktatási terv készítése, hogy a csoportban dolgozó kisgyermeknevelők összehangolhassák a beszoktatás sorrendjét és a gyermekek által ott töltött időt,

- egy kisgyermeknevelőhöz egy időben csak egy gyermek kerüljön beszoktatásra, hogy az adott gyermekkel tudjon foglalkozni,
- a gyermek bölcsődei életének kialakításánál, a szakmai elvek szabta kereteken belül figyelembe kell venni az otthoni szokásokat,
- a beszoktatás során a kisgyermeknevelőnek az egész családot, nem „csak” a gyermeket kell segítenie.

„Saját gondozónő” - rendszer

A „saját gondozónő” - rendszer a személyi állandóság elvén nyugszik a bölcsődei csoportban. A csoport gyermekeinek egy része (6-7gyermek) tartozik egy kisgyermeknevelőhöz. A nevelés - gondozás mellett ő kíséri figyelemmel a gyermekfejlődését, vezeti a feljegyzéseket, törzslapját, naplóját, ő tartja számon az újabb fejlődési állomásokat.

A kisgyermeknevelő az ún. ölelkezési idejét elsősorban a „saját” gyermekei gondozására, nevelésére fordítja. A „saját gondozónő” – rendszerben több figyelem jut minden gyermekre, számon lehet tartani a gyermekek egyéni igényeit, problémáit, szokásait, elsősorban a „saját” gondozónő segíti át őket a bölcsődei élet során adódó nehézségeken.

Napirend

A rendszeresség rendkívül fontos a kisgyermek életében. Az állandóan, rendszeresen ismétlődő dolgok megkönnyítik a gyermek számára a tájékozódást, a megszokott napirend biztonságot teremt, kiszámíthatóvá válnak a gyermek napjai, könnyebben alkalmazkodik a világ követelményeihez.

A jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend a gyermek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt és folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását kívánja biztosítani, megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállóság lehetőségét. A napirenden belül az egyes gyermek igényeit úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer legyen, a gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről, kiiktatódjon a várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalmát is biztosítja.

A folyamatos gondozáson belül az egymást követő események (tisztálkodás, étkezés, alvás) a gyermek biztonságérzetét, jó közérzetét teremtik meg – s egyben kiiktatják a felesleges várakozási időt.

A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, szükségleteiről, de befolyásolják azt az évszakok, az időjárás, a csoportlétszám és egyéb tényezők (pl.: bölcsőde nyitása, zárása stb.) is. Kialakításának további feltétele a személyi állandóság („saját gondozónő” – rendszer), a tárgyi feltételek, a jó munkaszervezés, a kiegészítő személyzet összehangolt munkája, a gyerekek otthoni életének, életritmusának lehetőség szerinti figyelembevétele. A kisgyermeknevelők munkarendje a gyermek napirendjének alapján készül el. A napirend rugalmasan változtatható.

A bölcsőde rendezvényei, szervezett programok

A családok igényeihez igazodó többletlehetőségek a családok segítése, a szülői kompetencia növelése, a család és a bölcsőde közötti kapcsolat erősítése érdekében (családi délután, adventi készülődés...).

A közös programok, ünnepek lehetőséget teremtenek a család és a gyermeket ellátó intézmény közötti kapcsolat elmélyítésére. Széppé, színessé teszik az életet, segítenek a meglévő hagyományok megőrzésében, újak kialakításában.

Programjaink –hagyományaink:

- télapó, karácsony
- farsang, húsvét
- anyák napja
- gyermeknap – családi délután
- születés-és névnapok
- jeles napok, világnapok (Márton nap, Állatok világ napja, Víz világ napja, Madarak, fák napja, Apák napja....)

A hagyományos programokon felül, heti rendszerességgel, fakultatív lehetőségként kerül megszervezésre a „Pöndöly bölcsi” – Németh Csilla művészeti vezető irányításával – minden péntek de. 9³⁰ – 11⁰⁰ óra között. A zene meghatározó szerepet játszik a beszédfejlődésben. A zenére mozgás fejleszti a kisgyermek egyensúlyérzékét és mozgáskoordinációját, fejlődik, bővül a szókincse, ritmus érzéke.

Működéshez szükséges feltételek

Személyi feltételek

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30) NM. rendelet szabályozza a bölcsődei ellátás szakmai létszám irányszámait, létszámminimum normáit.

Engedélyezett álláshelyeink száma: 18 fő. Minden álláshelyt szakmailag jól képzett dolgozó tölt be.

• intézményvezető:	1 fő
• kisgyermeknevelő és élelmezésvezető:	1 fő
• kisgyermeknevelő:	11 fő
• konyhai kisegítő:	2 fő
• dajka:	3 fő

A bölcsődeorvos havi 20 órában, vállalkozói szerződés keretében dolgozik a bölcsődében.

Egy utazó gyógypedagógus részmunkaidőben, heti 2 órában, határozott időre való kinevezéssel segíti a kisgyermeknevelők munkáját.

Munkatársi közösségünk együttműködésre kész, kreatív szakemberekből tevődik össze. Kisgyermeknevelőink szakmailag felkészültek, az új gyakorlati ismeretek iránt nyitottak. Szakdolgozóink minden évben akkreditált továbbképzéseken vesznek részt.

Tárgyi feltételek

Tárgyi feltételeink, eszköz ellátottságunk jónak mondható. Feladataink ellátásához rendelkezünk az alapvető eszközökkel, és lehetőségeinkhez mérten igyekszünk állandóan javítani, fejleszteni eszközállományunkat, esztétikusabbá tenni a környezetünket. A folyamatos fejlesztésre, eszközbővítésre szükség van. A fenntartó a működéshez szükséges feltételeket biztosítja.

Csoportszobák

Intézményünk belső terének kialakítása, színvilága gyermekközpontúságot tükröz.

Az 5 csoportszoba 3 gondozási egységre tagolódik. Két-két szoba egy egységként, illetve egy szoba különálló egységként. Ez a különálló csoport utólagosan lett kialakítva. Mivel ez teljesen önálló egység, ebben a csoportban a megfelelő szakmai munka érdekében 3 kisgyermeknevelő dolgozik. A további csoportokban 2-2 kisgyermeknevelő látja el a feladatát. Egységenként 1-1 bölcsődei dajka a takarítási munkákon felül a gyermekek rövid idejű, szükségszerűen felmerülő felügyeletével (például udvarra való kimenetel és bejövétel) segíti a kisgyermeknevelők munkáját. A gondozási egységek elrendezése, berendezése ideálisan hozzájárul a megfelelő szakmai munka végzéséhez. A csoportszobák 40 m² alapterületűek, világosak, jól kihasználhatók, szépen berendezettek. A korszerűen berendezett fürdőszobát a két csoport közösen használja, de ez nem okoz fennakadást, jó elrendezése révén. A csoportban jól elkülönülnek a különböző funkciójú játéksarkok, minden a gyermekek igényeinek megfelelően van kialakítva. A játékkészlet az előírt és elvárt pedagógiai szempontok alapján van összeállítva, változatos, igazodik a csoport életkori és nem béli eloszlásához. A játékok elhelyezésében is a módszertani előírásokat követik, nyitott polcokon, a gyermekek számára elérhető magasságban, színes tárolóedényekben vannak elhelyezve, illetve a felügyeletet igénylő játékokat csak a kisgyermeknevelők érik el. A különböző szerepjátékokhoz kissé elkülönülő sarkok vannak kialakítva a megfelelő eszközökkel felszerelve.

Udvar

A gyerekek mozgásigényét szabadlevegőn jól felszerelt játszóudvaron elégítjük ki.

A 800 m²res udvar, mely minden csoportszobából közvetlenül elérhető, füves és betonos részből áll. Az udvar ketté van osztva az átláthatóság érdekében. A kisebb felét 2 csoport, a nagyobbat 3 használja. Az udvari fajtékok sokban elősegítik a gyermekek nagymozgásának fejlődését. A homokozók fölötti filagória biztosítja a nyári napsütésben is a védett játék lehetőségét, mely tevékenység a finommozgás, a konstruálás fejlesztésében játszik fontos szerepet. A betonos rész lehetőséget nyújt a megunhatatlan motorozáshoz, háromkerekűvel való biciklizéshez, és a nagyobbaknak a rollerezéshez.

Tálalókonyha

Intézményünkben tálalókonyha működik. A gyermekek napi 4-szeri étkeztetéséről a MEVID Zrt gondoskodik. Igény szerint, megfelelő orvosi igazolás bemutatása után biztosítunk többféle a diétás étkeztetést bölcsődéseink számára.

Mosoda

A bölcsődei textíliák a mosása helyben történik (plédék, ágyneműk, törölközők, asztalterítők, előkék)

Az ellátás igénybevételének módja

A gyermekek felvételének rendje

Bölcsődébe minden olyan 20 hetes és 3 éves kor közötti gyermek felvehető, akiknek szülei/nevelői munkavégzésük, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb okok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak

gondoskodni. Bölcsődénk ellátási területe a Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás területére terjed ki.

A bölcsődei jelentkezés egész évben folyamatos. A bölcsődei felvételhez a szülő személyes jelenléte szükséges. Jelentkezéskor rögzítjük a gyermek és a szülők adatait, a beszoktatás szülő által tervezett időpontját. Tájékoztatjuk a szülőket a bölcsőde működéséről, beszoktatás menetéről. Ha bölcsődei jelentkezés során, a bölcsődébe jelentkező gyermekek száma meghaladja a felvehető számát, a gyermek úgynevezett „várólistára” kerül, ami azt jelenti, hogy az év folyamán kimaradt férőhelyekre bekerülhetnek.

Mivel a Szilvási Bölcsőde a város egyetlen bölcsődéje, ezért a telítettség miatt ragaszkodunk munkáltatói, iskolalátogatási igazolás bemutatásához. A felvétel során, előnyben részesítjük azon kisgyermeket:

- akit egyedülálló szülő nevel
- akiknek szociális- vagy egyéb ok miatt egészséges fejlődése érdekében szükséges a bölcsődei nevelés, gondozás,
- akivel együtt a családban nevelt kiskorú gyermekek száma a 3 főt meghaladja
- akinek szülője orvosilag igazolt betegsége miatt az ellátást biztosítani nem, vagy csak részben tudja
- a jegyző védelembe vételt rendelt el, és kötelezte a szülőt a bölcsődei ellátás folyamatos igénybevételére.

A gyermek bölcsődei felvételét önkéntesen kérheti a szülő, egyéb esetekben a szülő hozzájárulásával kezdeményezheti a területi védőnő/a házi gyermekorvos vagy a házi orvos/a szociális ill. családgondozó/a gyermekjóléti szolgálat/a gyámhatóság.

Az óvodai nevelésre nem érett gyermek esetén, ha a gyermek a harmadik életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre és óvodai jelentkezését a bölcsőde orvosa nem javasolja, bölcsődében gondozható negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-ig.

Az intézmény megállapodást köt a szülővel. A megállapodásban rögzítik

- a felekre vonatkozó adatokat,
- a felekre vonatkozó kötelezettségeket és vállalásokat,
- a térítési díj összegét

A bölcsőde nyitvatartási rendje:

A bölcsődei nevelési év szeptember 1-től a következő év augusztus 31-ig tart.

Bölcsődénk a helyi igényekhez igazodva, fenntartói döntés reggel 5³⁰ órától 17⁰⁰ óráig tart nyitva.

Az intézmény nyári zárva tartásáról a fenntartó dönt, melynek időpontjáról a szülők minden év február 15-ig tájékoztatást kapnak.

Télen, karácsony és újév közötti időszakban intézményünk nem nyit ki, de a jelentkező igényeket ügyeletes bölcsőde formájában biztosítjuk.

A bölcsődében április 21-e, vagy ha az heti pihenőnapra vagy munkaszüneti napra esik, az azt követő legközelebbi munkanap, minden évben nevelés-gondozás nélküli munkanap. Célja a bölcsődében dolgozók szakmai fejlesztése. A nevelés-gondozás nélküli munkanapon a

bölcsődei ellátás keretében – erre irányuló szülői kérés esetén – a gyermek felügyeletét és étkeztetést kell biztosítani.

A bölcsődei ellátás megszűnik:

- A bölcsődei nevelési év végén, ha a gyermek a 3. életévét betöltötte.
- Ha a gyermek a 3. évet betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, akkor a 4. életévének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.
- Ha a bölcsőde orvosának szakvéleménye szerint egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható vagy magatartászavara veszélyezteti a többi gyermek fejlődését.
- Ha a szülő a Házirendet súlyosan megsérti.

Térítési díjak

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásáért térítési díjat kell fizetni.

A térítési díjat az ellátást igénybevevő gyermek esetén a szülői felügyeletet gyakorló szülő vagy más törvényes képviselő (továbbiakban együtt: kötelezett) az intézménynek fizeti meg.

A fenntartó megállapítja a bölcsődei ellátás intézményi térítési díját, ami a szolgáltatási önköltség és a normatív állami hozzájárulás különbözete.

Bölcsőde esetében az intézményi térítési díjat külön meg kell határozni a gyermek gondozására, nevelésére, nappali felügyeletére és a vele történő foglalkozásra: gondozási díj, valamint a gyermek étkeztetésére vonatkozóan.

A bölcsődei gondozási díjat akkor is teljes hónapra kell megállapítani, ha a gyermek az ellátást a hónap nem minden napján veszi igénybe.

Gondozási díjkezdvezmény:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek,
- 3 vagy többgyermekes család gyermekének,
- tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek,
- átmeneti gondozásban lévő, az ideiglenes hatállyal nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban elhelyezett, az átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek,
- védelembe vett gyermek gondozását térítésmentesen kell biztosítani.

Étkeztetéstérítési díjkezdvezmény

Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek után,
- 3 vagy többgyermekes családonál,
- tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeknél,
- családjában tartósan beteg gyermeket nevelő gyermeknél,
- olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíj járulékkel csökkentett összegének 130%-át,
- nevelésbe vett gyermeknél

A gyermekétkeztetés térítési díjának megállapításánál az intézményi térítési díj alapja az élelmezés nyersanyagkötségének általános forgalmi adóval növelt összege.

A bölcsőde kapcsolatai más intézményekkel

Munkánk során együttműködünk mindazon szervekkel, akik a családoknak nyújtott szolgáltatások során a gyermekekkel, illetve azok családjával kapcsolatba kerülhetnek. Ennek érdekében folyamatosan kapcsolatot tartunk:

- fenntartóval,
- Gazdasági Ellátó Szervezettel,
- Komló Térségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal,
- Védőnői szolgálattal,
- bölcsődeorvossal,
- megyei bölcsődékkel
- módszertani tanácsadókkal
- óvodákkal, iskolákkal,
- Baranya Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Komlói Tagintézményével,
- hatóságokkal.

Az elmúlt évek során nagyon jól működő kapcsolatot alakítottunk ki a város óvodáival és a Családsegítő Központtal. Szorosan együttműködve segítjük a rászoruló családokat.

Az intézmény szolgáltatásáról szóló tájékoztatás helyi módja

Az intézményben pontos információk található az elérhetőségeinkről, a bölcsődei ellátásról. Beiratkozáskor tájékoztatjuk a szülőket a bölcsődébe való felvétel szabályairól, teendőikről, jogaikról és kötelezettségükről. Minden gondozási egység rendelkezik zárt Facebook csoporttal, melyen információkat, fényképeket, videófelveteleket teszünk közzé.

Érdekvédelem

A bölcsőde életének fontos dokumentuma a **Házirend**, melyet minden szülőnek ismernie kell. Az **Érdekképviselői Fórum** (továbbiakban: Fórum) a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek érdekeinek védelmét, képviselését szolgálja és végzi.

A Fórum működésének célja, hogy megteremtse a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek szülei/törvényes képviselői, a fenntartó és az intézmény képviselői közötti együttműködés szélesebb körben értelmezett alapját.

További cél, hogy a bölcsődei ellátással kapcsolatban esetlegesen felmerülő panasz, probléma mihamarabb azon a helyen nyerjen orvoslást, ahol felmerül.

Az ellátottak jogai:

- A gyermeknek joga van, hogy segítséget kapjon a saját családjában történő neveléshez, személyiségének kibontakoztatásához, fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba történő beilleszkedéshez.
- Sérülés, tartós betegség esetén a fejlődését segítő különleges ellátásban részesüljön.

- Fejődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön
- Emberi méltóságát tiszteletbe tartsák, bántalmazással, fizikai vagy lelki erőszakkal, az elhanyagolással szemben védelemben részesüljön
- A hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes nevelésben-gondozásban részesüljön
- Az ellátottat illeti a személyes adatainak védelme
- Joga van az egyenlő bánásmódra, a vallási és etnikai hovatartozásra való tekintet nélkül

Szülő joga, kötelessége:

- Megválassza azt az intézményt melynek szolgáltatását igénybe veszi.
- Megismerje a nevelési-gondozási elveket
- Megismerje a gyermekcsoportok életét
- Tanácsot, tájékoztatást kérjen és kapjon a kisgyermeknevelőtől
- Bölcsőde működését illetően véleményt mondjon és javaslatot tegyen
- Megismerje a gyermekek ellátásával kapcsolatos dokumentumokat
- A gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel együtt működjön
- A térítési díjat időben rendezze
- A házirendet betartsa

A szolgáltatást végzők jogai:

- A munkaköri leírás tartalmazza a szolgáltatást végzők jogait, kötelezettségeit
- Mindenki számára biztosítani kell a munkavégzéshez kapcsolódó megbecsülést, tiszteletben kell tartani emberi méltóságukat, személyiségi jogukat, munkavégzési körülményeket biztosítani kell
- Jogsérelem esetén panasszal fordulhatnak az intézmény vezetőhöz, valamint a fenntartóhoz

A szakmai felkészültsége biztosításának módja, formái

A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységet végző személyek szakmai továbbképzésen kötelesek részt venni.

A továbbképzési időszak: 4 év

Minősített továbbképzés programok:

- Szakmai tanfolyam – kizárólag a munkájához kapcsolódó tanfolyam
- Személyiségfejlesztő tréning
- Szakmai tanácskozás
- Külföldi vagy hazai tanulmányút
- Szakmai műhely

Komló, 2018. 07. 16.

Záró rendelkezések

A Szakmai Programot a Szilvási Bölcsőde vezetője állítja össze és a Komlói Kistérség Többlélű Önkormányzati Társulás Tanácsának elnöke hagyja jóvá.

A Szakmai Program egy példányát a dolgozók számára hozzáférhető helyen kell elhelyezni.

A Szakmai Program kihirdetése napján lép hatályba.

.....

társulás elnöke

.....

intézményvezető